

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ridefoged Christen Knudsen og hans efterkommere i Norge indtil 5. led.

Av H. F. Garde

I NST 1963/64 s. 235 efterlyste jeg efterkommere i Norge af prokurator Johannes Knudsen, f. 1732, yngste søn af Københavns universitets ridefoged i Roskilde Christen Knudsen.

Henvendelsen forblev resultatløs, men i 1968 har jeg med udgangspunkt i en håndskrevet stamtavle i privateje og nogle optegnelser i Delgobe's samlinger i Statsarkivet i Oslo og efter studier i norske statsarkiver, navnlig Stavanger, offentliggjort en artikel «Universitetets ridefoged i Roskilde Christen Knudsen og hans nærmeste efterkommere» (DPT 1967/68 s. 139—53), der fører slægten frem til 4. led og ender med sognepræst i Jelsa og provst i Ryfylke Paul Knudsens 12 børn.

I forsommeren 1979 modtog jeg imidlertid en lige så uventet som velkommen henvendelse fra lektor, dr. phil. Dagmar Sivertsen, Oslo, der tilfældig havde set min efterlysning fra 1964, og som dels gjorde mig bekendt med en afhandling af Th. Gjermundsen: «Provst Paul Knudsen på Jelsa og hans slekt», trykt i «Ætt og Heim» (udg. af Rogaland Ættesogelag), årshæfte nr. 5, årg. 1945, s. 331—49, dels meddelte mig værdifulde oplysninger om sin tipoldefader Carl Frederik Knudsens efterslægt, der mangler hos Gjermundsen.

Gjermundsens artikel bringer iøvrigt detaljerede oplysninger om Paul Knudsen og hans efterslægt og gengiver bl.a. præstens egne optegnelser, skrevet 1814. De data, der meddeles om stamfaderen Christen Knudsen i Roskilde og hans yngste søn Johannes er dog på væsentlige punkter forkerte på grund af fejl i danske, trykte kilder,¹ hvor man dels ikke har været opmærksom på, at Christen Knudsen var gift flere gange og derfor har forvekslet hans 2. og 4. hustru, ~~der~~ begge hed Bodil, dels har forvekslet hans yngste

søn Johannes, barn af 4. hustru, med den næstældste søn Hans, f. 1724, barn af 2. hustru.

Da desuden Gjermundsens iøvrigt meget omfattende slætsregister giver urigtige eller unøjagtige data om et par af provst Knudsens børn, bringes her en efterslægtstavle med de nu kendte oplysninger om ridefoged Christen Knudsen, hans 4 ægteskaber og 9 børn og om de ældste led af de norske efterkommere, men med udeladelse af den danske efterslægt, hvorom må henvises til den nævnte artikel i DPT 1967/68.

Første slægtled

1. *Christen Knudsen*, død i Roskilde 10/3 1738, begr. 17/3 i domkirken «i hans murede Begravelse udi den store Gang lige for Prædikestolen», i sit 59. år.² Det er ikke lykkedes at få oplyst, hvor han er født (omkring 1679), og hvem hans forældre var.

Ansæt ved Københavns universitets gods ved Roskilde i over 40 år, heraf 28 år som ridefoged eller administrator.³ Afskediget p. gr. af uregelmæssigheder m. hensyn til inddrivelse og afregning af skatter og børnepenge af bøndergodset,⁴ fmtl. september 1737, og efterfulgt af Ludvig Holbergs søstersøn Chr. Tostrup.⁵

Efter en række år i velstand⁶ synes Knudsen henimod 1737 efterhånden at være kommet i vanskeligheder, som han ikke længere kunne klare. 11/7 1737 lod han tinglæse 4 panteobligationer til sikkerhed for nogle hans børn og 2 steddøtre tidligere tilfaldne arveparter, som han hæftede for, hvilket skete uden indsigelser; men 6., 7., 8. og 13. august blev hans effekter belagt med arrest, og da han 15/8 37 ville lade tinglæse endnu en obligation til sikring af de 4 ældste børns arveparter efter deres moder, nedlagde «Universitetets Rentemester, Assessor Holberg» ved prokurator Christen Thauson protest under henvisning til universitetets formodede tilgodehavende hos Knudsen.⁷

Den 5/9 37 blev «Seigneur» Chr. Tostrup af universitetets rektor og professorer beordret til at anlægge sag mod ham, og 19/9 blev der udtaget stævning, der fremlagdes i retten 26/9.⁸ Knudsen lod et par gange møde ved sin tjener Lars Larsen og opnåede nogle ugers udsættelse for at kunne fremsætte modkrav, men

ved Roskilde bytings rets dom af 21/11 1737 blev han dømt til at betale universitetet 1.463 sletdaler 3 mark 15 1/2 skilling.⁹

Knudsens ejendele blev derefter i vinteren 1737/38 realiseret ved flere auktioner,¹⁰ og da han i marts 1738 døde — af tæring¹¹ — i sin store gård i Skomagergaden (byens hovedgade)¹² var han en ruineret mand, og boet var insolvent.¹³ Skiftet, der sluttede 11/6 1740, fylder ca. 200 sider i skifteprotokollen.¹⁴

I det i note 3 nævnte brev af 19/1 1738 til professorerne, der er et bønsskrift om støtte i hans armod og alderdom — henvist som han er til sine venners assistance — siger han, at han aldrig har søgt sin egen fordel eller «paa nogen utilbørlig Maade har bortvendt eller forødt min eller Deris Velfærd» og giver «ulykkelig ilsvaade i Roeskilde, hvor 2de Gaarde og Huuse for mig afbrendte» (fmtl. den store brand 1735) en del af skylden for sin vanskæbne.¹⁵

Knudsen var en fremtrædende borger i Roskilde og var navnlig gennem sit 2. og 4. ægteskab besvogret med en række av byens og egnens bedste mænd, således domkirkens kantor Joh. Chr. Ryge, ridefoged på Bistrup-gård Lorentz Kleist, forpagter Knud Lerche på Lindholm, birkefoged Vilhelm Steendorph ved St. Jørgens birk, økonom ved Vor Frue kloster Caspar Schade, præsterne Anders Hald i Hvalsø-Særløse, Nicolai v. Essen i Skamstrup-Frydendal, Hans Lund i Ågerup-Kirkerup m.fl.

Gift 1) 26/9 1700 i Roskilde (domkirke) med *Cille Berteldatter*, som muligvis er død under den store pestepidemi 1711.

G. 2) 15/12 1712 i Kbhvn. (Helliggeist) m. *Bodil Damianidatter Steendorph*, f. i Stenmagle ca. 1683,¹⁶ død i Roskilde 27/9 1728, dt af sognepræst til Stenmagle og Stenlille Damianus Wilhelmssen S. og Bodil Hansdatter Schade.¹⁷

6 børn, andet slægtled nr. 2—7.

G. 3) august 1729¹⁸ m. *Helvig Cathrine Paulin*, f. 1704 i Kalundborg¹⁹ død 27/5 1730 i Roskilde, dt. af købmand Ove P. og Helvig Cathrine Munkgaard.²⁰

1 barn, andet slægtled nr. 8.

G. 4) 26/9 1731 i Roskilde m. *Bodil Nielsdatter Andeløv* ell. Anderløv(e), f. ca. 1694,²¹ begr. 29/12 1749 i Roskilde, dt. af ridefoged på Bistrupgård, senere forvalter ved det adelige

frøkenkloster i Roskilde Niels Christian A. og Else Jacobsdatter Steenhoff. Bodil Andeløv var g. 1) m. Johan Aagesen, hvis skifte sluttede 4/4 1731,²² og med hvem hun havde 2 døtre; g. 3) 21/12 1740 i Roskilde m. prokurator, exam, jur., senere birkedommer Lorentz Broegaard, død smst. 1777, 67 år, som synes at have været en støtte for stedsønnen Johannes — se nr. 9 — og dennes børn. Broegaard blev g. 2) 31/7 1754 i Sæby (Voldborg herred) m. Birgitte Friis, døbt 15/7 1723 i Sæby, død 23/1 1807, dt. af sognepræst Arrild Christensen F. og Johanne Helt. 2 børn, andet slægtled nr. 9—10.

Andet slægtled

Christen Knudsens børn m. Bodil Steendorph

2.a. *Vibeke (Wiviche) Knudsen*, døbt 15/3 1715 i Roskilde; fmtl. død 1795;²³ g. 19/8 1740 i Roskilde m. universitetsforvalter *Peter Sørensen*. Boede 1789 som enke i Kbhvn.²⁴ Ingen børn.

3.b. *Boel Marie Knudsen*, døbt 11/9 1716 i Roskilde, begr. smst 25/2 1717.²⁵

4.c. *Damianus Knudsen*, døbt 1/9 1718 i Roskilde, død 26/12 1776 i Nr. Felding og begr. i kirken 3/1 1777. Student (Roskilde) 1737, cand.teol. 1740, sognepræst til Nr. Felding og Tvis 10/7 1749.

G. 19/6 1750 i Aalborg (Budolfi) m. *Ellen Møller*, døbt 25/1 1717 i Hallund, død 6/9 1789 i Holstebro,²⁶ dt. af Detlef M. og Marie Weibye af Kiølskegård. Ingen børn.

5.d. *Anna Dorothe Knudsen*, døbt 27/5 1720 i Roskilde, begr. smst. 25/7 1725.

6.e. *Hans Knudsen*, f. 26/4²⁷ 1724 i Roskilde, døbt 1/5, død 9/8 1803 i Kbhvn. (Helligg.) og begr. på Assistens kirkegård, hvor en smuk mindesten endnu står,²⁸ medens det i 1923 sløjfede gravsted er lagt til det tilgrænsende Kierkegaard'ske familiegravsted.

16/7 1751 kancellist i Danske Kancelli, 12/4 1771 registrator i sammes arkivkontor, 25/7 1775 kancelliråd, 15/11 1780 arkivar i Arkivkontoret, 6/1 1792 justitsråd, 7/3 1800 virkelig justitsråd.

G. 1) 20/10 1751 i Kbhvn. (Garnisons) m. *Gjertrud Borthig*,

døbt 26/5 1729 i Kalundborg; begr. 6/7 1757 i Kbhvn. (Hellig.), dt. af Frederik Wilhelm B. og Margrethe Bech.

G. 2) — fmtl. decbr. 1757 — m. *Benedicte Sophie Frich*,²⁹ død 4/7 1791 i Kbhvn. (Hellig.), 64 år.

Hans Knudsen havde 3 børn, 2 med 1. hustru, 1 m. 2. hustru, og fra dem nedstammer den danske efterslægt, der bl. a. tæller grene af slægten Zahle og af den oprindelig fra Norge stammende slægt Garde.

7.f. *Søren Knudsen*, døbt 12/4 1726 i Roskilde. Iflg. det i note 24 nævnte brev død på en rejse til Island uden at efterlade sig livsarvinger.

Christen Knudsensbørn m. Helvig Cathrine Paulin

8.g. *Peder Paulin Knudsen*, døbt 24/5 1730 i Roskilde. Kom kort efter faderens død i huset hos sin onkel og formynder, forpagter Knud Lerche på Lindholm, senere Skullerup, som ved brev af 30/1 1740 til skifteforvalterne i Roskilde anmodede om sikkerhed for drengens mødrene arv og bad dem betænke «med hvad Bekostning jeg nu snart ved 2de Aars Tid har haft bemeldte Myndling i mit Huus, samt i hvad Tilstand jeg annammede ham, da hand saa got som nøgen ble mig leveret».³⁰ Iflg. det i note 24 nævnte brev opholdt han sig udenlands «uden at vide med Vished paa hvad Stæd.»

Christen Knudsens børn m. Bodil Andeløv

9.h. *Johannes Knudsen*, døbt 27/6 1732 i Roskilde, død 20/8 1776 i hospitalet i Christiansted på St. Croix i Dansk Vestindien efter i nogen tid at have tjent hos købmand James Hancock.³¹

Fuldægtig hos sorenskriver Hans Pedersen Paus i Kviteseid i Telemarken, hvor han synes at have opholdt sig ca. 1760—70; fra dec. 1763 ejer af gården Neset.³² Maj 1771 exam. jur., 17/5 s.å. prokurator ved alle over- og underretter i Sjællands stift, Kbhvn. undtaget.³³ Nedsatte sig som prokurator i Roskilde, men overgav ved et udateret brev 1773, sendt fra Kbhvn., sit bo til skifteretten, idet han angav at have 5 små børn og at måtte søge anden lovlig levevej andetsteds.³⁴ Såvel ved skiftets begyndelse 24/7 1773 som ved dets slutning 29/12 1775 angives han som bort-

rejst, og på sidstnævnte tidspunkt var han vel på vej til Vestindien.³⁵

Efter kgl. bevilling viet «i huset» 23/4 1761 til *Anna Kristine Paus*,³⁶ f. 13/9 1733 i Lårdal, død 15/12 1789 i Kristiansand, dt. af prokurator og proprietær Povel Corneliussen P. og Marthe Christophersdatter Blom. Povel Paus ejede den store gård Håtvædt i Lårdal, nabosogn til Kviteseid.³⁷

8 børn, tredie slægtled nr. 11—18.

10.i. *Bodil Cathrine Knudsen*, døbt 29/11 1733 i Roskilde, begr. smst. 10/7 1734.

Tredie slægtled

Johannes Knudsens børn m. Anna Kristine Paus

11.a. *Christen Knudsen*, døbt 11/6 1761 (Lårdal), død 21/7 1804 i Østre Porsgrund, hvor han var i huset hos Jacob Aalborg.

Exam. jur. 6/9 1784. Var iflg. det i note 24 nævnte brev i 1789 fuldmægtig hos sorenskriveren i Bamble fogderi. Ugift.

12.b. *Povel Knudsen*, døbt 8/1 1763 (Kviteseid); må være død som spæd.

13.c. *Povel (Paul) Knudsen*, f. 14/5 1764, døbt 19/5 (Kviteseid), død 25/2 1837 i Jelsa i Ryfylke.

Student (Roskilde) 1781.³⁸ Tog 13/7 1782 filosofisk og 5/12 1783 filologisk eksamen. 1784 lærer i Kristiansand, 28/4 1789 cand. theol., 1789—90 hører ved latinskolen i Kristiansand. 19/2 1790 kapellan i Stod præstegæld i Trondhjems stift, 4/4 1800 sognepræst i Jelsa ved Stavangerfjord; tillige forligelseskommisær. 21/12 1808 kaldet til sognepræst i Tønsberg, men forblev efter ansøgning i Jelsa.³⁹ 30/5 1803—15/6 1835 tillige provst i Ryfylke.⁴⁰ Ved folketællingen 1801 boede på præstegården i Jelsa foruden præstefamilien 6 tjenestefolk og 5 husmænd med koner og børn.

G.1) 7/5 1790 i Kristiansand m. *Dorothea Margrethe Arendrup*, f. 30/10 1768 smst., død 7/5⁴¹ 1810 i Jelsa, begr. 17/5,⁴² dt. af rådmand Lars A. og Else Bolette Mølbach.

G.2) 17/8 1811 i Kristiansand m. *Johanne Margrethe Hagerup*, f. 29/7 1778 smst., død 12/1 1854 i Jelsa,⁴³ dt. af biskop,

dr. Eiler H. og hans 2. hustru Edvardine Magdalene Margrethe Christie.

Paul Knudsen fik 11 børn m. 1. hustru og 1 barn m. 2. hustru, fjerde slægtled nr. 19—30.⁴⁴

14.d. *Boel Cathrine Knudsen*, døbt 20/9 1765 og begr. 28/12 s.a. (Kviteseid).

15.e. *Cornelius Knudsen*, døbt 23/11 1766 (Kviteseid); må være død som lille.

15.f. *Arnoldus Anderlev Knudsen*, døbt 21/6 1769 (Kviteseid).

17.g. *Cornelius Knudsen*, døbt 1/7 1770 (Kviteseid). Iflg. det i note 24 nævnte brev var disse 2 unge mennesker i 1789 «begge iboende Christiansand, hvorfra de fare til Søes». Senere skæbne kendes ikke.⁴⁵

18.h. *Lorentz Broegaard Knudsen*, døbt 10/10 1771 (Roskilde), død 24/7 1838 i Kbhvn. (Helligånds).

Student 1790 (Roskilde).⁴⁶ Rejste til Ostindien.⁴⁷ Kaldes ved sin død «Planter fra Frederiksdal».

G. 31/1 1838 i Kbhvn. (Trinitatis) m. *Elisabeth Kristine Krintz*, 30 år, som ved hans testamente af 11/10 1834 var indsat som hans universalarving. De boede da begge Rosengården nr. 331 i Kbhvn.⁴⁸

Fjerde slægtled

Paul Knudsens børn m. Dorothea Margrethe Arendrup

19.a. *Hans Christian Knudsen*, f. 29/1 1791⁴⁹ i Stod, død 21/8 1824 i Jelsa.

7/11 1809 premierltnt. i bergenske infanterireg., 31/7 1813 stabskapt., 24/4 1815 afsked fra krigstjenesten p. gr. af sygelighed. Fik 5/9 1816 borgerskab som købmand i Bergen. 31/8 1819 examen. jur., 4/7 1823 underretsprokurator i Stavanger amt. Fik 20/8 1824 tilladelse til at flytte til Jelsa hos faderen, hvor han p.t. var på besøg, men døde før tilladelsen nåede frem.

G. 27/8 1811 i Bergen (Korskirken) m. *Bente Meyer Sørensen*, døbt smst. 28/7 1787, død smst. 6/10 1839, dt. af købmand Johannes S. og Karen Sophie Buchmann. Separeret ved forligel-

seskommissionsforlig af 2/10 1820 og amtsbevilling af 15/8 1823.⁵⁰

2 børn, femte slægtled A nr. 31—32, foruden en dødfødt søn, begr. på Korskirkegården 17/8 1811 og en dødfødt dt., begr. smst. 8/2 1813.

20.b. *Lauritz Arendrup Knudsen*, f. 1/11⁵¹ 1792 i Stod, hjemmedåb konfirmeret 27/12, død af tæring 20/10 1812 i Stavanger som fuldmægtig hos sorenskriver Bing.⁵¹

21.c. *Birgitte Sophie Knudsen*, f. 1/11 1793 i Stod, død 28/4 1810 i Jelsa.

22.d. *Else Bolette Knudsen*, f. 20/11 1794 i Stod, død 13/9 1816 i Jelsa. G. 2/3 1816 i Jelsa m. batallionskirurg *Johan Gottfried Obstfelder*, døbt 5/11 1778 i Holsten, død 28/5 1837 på Hjelmeland⁵² (han g.2 1821 m. Berta Andersdatter Kvaløy).⁵³

23.e. *Carl Frederik Knudsen*, f. 14/12 1796, døbt i For kirke.⁵¹ Iflg. kirkebog for Stod, der omfattede hovedsognet For og de 2 annexsogne Egge og Kvam, dog f. 1/12 1796 og døbt 9/3 1797 (moderen introduceret 7/3). Dødsdato kendes ikke.⁵⁴ Iflg. en familietradition⁵⁵ skal han være omkommet ved en duel.

Kaldes ved søns dåb 1823 strandsidder og afskediget løjtnant. Iflg. Mauland: Or Soga um Jelsaprestarne, holdt han en tid skole, men blev iøvrigt på egnen betragtet som en blanding av «storkar og fant». Han skal have været en dygtig lærer.

G. 31/7 1823 i Jelsa m. *Ingeri Aslaksdatter* af Jelsagård, 22 år, død 27/4 1836 i Jelsa, dt. af snedker Aslak Johannesen og Ingeborg Thorsdatter Helland.

3 børn, femte slægtled B nr. 33—35.⁵⁶

24.f. *Hanna Christine Knudsen*, f. 16/5 1799 i Stod, døbt i For kirke,⁵¹ iflg. kirkebog dog f. 2/7 og døbt 13/7 1799 (hvor også moderen blev introduceret), død 1852 i Bergen.⁵⁷

G. m. landhandler, gæstgiver i Hjelmelandsvågen *Anders Andersen Solensteen* (1766—1829), søn af Anders Andersen Kvaløy og Malene Larsdatter Flåtene. Han var broder til J.G. Obstfelders 2. hustru, se nr. 22.

2 børn, femte slægtled C nr. 36—37.

25.g. *Ingeborg Maria Knudsen*, f. 22/10 1801 i Jelsa, død smst. 17/10 1803.

26.h. *Dorthe Margrethe Knudsen*, døbt 1/1 1804 i Jelsa, død smst. 25/3 1836.⁵⁸

G. 25/9 1826 i Jelsa m. strandsidder *Odmund Kristoffersen*,

Sørnæs, 32 år, død i Jelsa 17/5 1858. Kaldes ved yngste barns dåb skoleholder.

3^{børn} femte slægtled D nr. 38—40.

27.i. en datter, begr. 4/3 1806 i Jelsa, 6 dage gl.

28.j. *Pauline Charlotte Knudsen*, f. 17/4 1807⁵¹ i Jelsa, død 25/8 1881 i Hetland ved Stavanger.

G.1) 6/11 1827 i Jelsa m. indsidder *Gudmund Larsen* (Bliden-sol) *Barkeland*, senere Marcusvig, døbt 17/12 1804 i Jelsa, død smst. 8/1 1832, søn af Lars Gudmundsson og Inger Bjørnsdatter.

G.2) 1/7 1834 i Jelsa m. husmand *Ole Olsen*, Marcusvig, 27 år, død 10/4 1886 i Hetland, søn af Ole Olsen, Brevig, og Ragnhild Svends datter Lovra. Gjermundsen kalder ham gårdbruger og kunstsmed og angiver, at han blev grebet af den nyere tids religiøse strøminger og flyttede til Hetland, vist tilskyndet af en af brødre-menighedens ledere.

10 børn, 4 af 1., 6 af 2. ægteskab, femte slægtled E nr. 41—50.

29.k. *Johannes Christian Knudsen*, f. 2/2 1809⁵¹ i Jelsa, døbt 30/3, begr. smst. 3/7 1810.

Paul Knudsens børn m. Johanne Margrethe Hagerup

30.1. *Edvardine Johanne Knudsen*, f. 25/8 1812 i Jelsa, død 27/11 1892.⁵⁹ G. 25/7 1829 i Jelsa m. skipper *Jacob Christian Nielsen* af Lyngdals præstegæld, boende i Marcusvigen, f. 2/4 1800, død 12/10 1868, søn af gårdbruger i Lyngdal, skipper Niels Jacobsen (ell. Ivarsen) og Christine Jørgensen.

11 børn, femte slægtled F nr. 51—61.

Femte slægtled A

Hans Christian Knudsens børn m. Bente Meyer Svendsen

(se nr. 19)

31.a. *Johanne Dorothea Margaretha Knudsen*, f. 5/7 1815 i Bergen (Korskirken), død smst. 29/10 1825.

Ved skiftet efter faderen⁶⁰ opholdt hun sig hos moderen i Bergen med farfaderen som formynder.

32.b. *Carline Theodora Teuscher Knudsen*, f. 14/7 1817 i Bergen (Korsk.) død smst. 22/10 s.å.

Femte slægtled B

Carl Frederik Knudsens børn m. Ingeri Aslaksdatter (se nr. 23)

33.a. *Poul Knudsen*, døbt 6/12 1823 i Jelsa. Senere skæbne ikke oplyst.

34.b. *Johanne Margrethe Knudsen*, døbt 19/2 1826 i Jelsa.

G. 30/8 1844 i Jelsa m. jægtefører *Niels Christian Nielsen*, Kobbervig, født i Lyngdal, søn af Niels Ivarsen og således broder til den yngste faster Edvardine Johannes mand (se nr. 30). Senere skæbne kendes ikke.

35.c. *Dorthe Margrethe Knudsen*, f. 15/9 1828 i Jelsa, død 19/8 1908 på Værøy.

G. 25/9 1856 (Værøy) m. gårdbruger *Ole Hansen Raanes*, f. 20/7 1830 på Værøy, død smst. 2/4 1904, søn af Niels Ferdinand R. og Pauline Kristine (Margrethe) Wangberg. Familien ejede flere brug på Værøy.

7 børn, bl. a. Pauline Kristine Albertine Raanes (1861—1955), g.m. lærer og købmand Johannes Rønning (1845—1923), hvis datter Anna Raanes Rønning (1883—1975) blev g.m. Nordlandsdigteren Sigurd Sivertsen (1878—1951), mangeårig lærer i Digermulen ved Raftsund, Vågan.⁶¹

Femte slægtled C

Hanna Christine Knudsens børn m. Anders Andersen Solensteen⁶²
(se nr. 24)

36.a. *Tønnes Andreas Solensteen*, f. 17/6 1822 i Hjelmeland, død 14/2 1901 i Bergen. Købmand i Stavanger, senere dampskibsekspeditor i Bergen.

G. m. *Susanne Christine Kroger*, f. 22/9 1830, død 22/5 1901, dt. af købmand, proprietær Samson Friedrich K. og Christine Ditlovia Høyer. 9 børn.

37.b. *Paul Knudsen Solensteen*, f. 24/11 1824 i Hjelmeland. Købmand i Bergen, borgerbrev 31/10 1856.

G. m. *Johanna Jonsen Grude*, f. 28/4 1827, 5 børn.

Femte slægtled D

Dorthe Margrethe Knudsens børn m. Omund Kristoffersen
(se nr. 26)⁶³

38.a. *Poul Knudsen Omundsen*, f. 23/11 1826 i Jelsa. Flyttede til Stavanger 1846. Senere skæbne ikke oplyst.

39.b. *Christoffer Olai Omundsen*, f. 1/10 1829 i Jelsa. Boede 1865 i Stavanger, sømand, g.m. *Ane Helene*, med hvem han havde 3 sønner, fra 1 til 9 år.⁶⁴

40.c. *Omund Omundsen*, f. 15/2 1834 i Jelsa. Senere skæbne ikke oplyst.

Femte slægtled E

Pauline Charlotte Knudsens børn m. Gudmund Larsen
(se nr. 28)⁶²

41.a. *Dorthe Margrethe* (Gudmundsdatter), døbt 11/2 1828 i Jelsa.⁶⁵

42.b. *Lars Olai Barkeland*, f. 20/1 1829, skibsfører, ugift, død i Mandal.

43.c. *Poul Knudsen Gudmundssøn*, f. 4/1 1831 i Jelsa, død smst. 6/6 s.å.⁶³

44.d. *Gudmunda Pauline*, f. 12/4 1832 i Jelsa;⁶³ må være død som lille.

m. Ole Olsen

45.e. *Ragnhild* (Olsdatter), f. 20/11 1833 i Jelsa, døbt 6/4 1834.⁶⁶

G. 5/3 1867 m. skibsfører *Abraham Abrahamsen Helland* (1838—72). 2 eller 3 børn, der døde som små.

46.f. *Johanne Margrethe Dorthea Olsen*, f. 23/3 1835 i Jelsa.⁶⁷

47.g. *Poul Knudsen (Olsen)*, f. 8/3 1839 i Jelsa; skibsfører.

G.1) 8/12 1864 m. *Giske Cecilie Frederiksen*, f. 6/9 1840, død 4/5 1880, dt. af sømand Fredrik Nilsen Vold og Helene Cathrine Olsen.

G.2) m. *Ingeborg Malmin*, Høyland. 3 børn.

48.h. *Gudmunda Pauline Olsen*, f. 14/8 1840 i Jelsa, døbt 22/6 1841,⁶⁸ død i Stavanger 29/6 1922.

G. 2/2 1865 m. skibsfører *Johan Ingebreth Thorsen*, f. 22/4 1837 i Stavanger, død 12/7 1912, søn af skipper Thore Eriksen Fiskå og Serine Jonsdatter Dyvig.

3 døtre, hvoraf den ældste, Thora Cecilie, f. 1865, i 1902 blev g.m. købmand i Stavanger Lars Gjermundsen (1863—1926) og fik 2 børn, bl. a. sønnen Thorleif Gjermundsen, f. 1905, død 1968,⁶⁹ agent, revisor, der har skrevet den oftnævnte artikel, hvortil der også her må henvises.

49.i. *Caroline Elisabeth Olsen*, f. 5/4 1843 i Jelsa.

G. 17/5 1866 m. garveriejer i Stavanger *Wilhelm Andreassen Ramsland*, f. 1842, søn af Andreas Vermundsen R., Helleland. 2 børn.

50.j. *Christian Olai Olsen*, f. 17/5 1848.⁶⁵

Femte slægtled F

Edvardine Johanne Knudsens børn m. Jacob Chr. Nielsen

(se nr. 30)⁶²

51.a. *Paul Knudsen Nielsen*, f. 6/12 1830 i Jelsa, død 4/2 1907, skibsfører.

G. 14/3 1864 m. *Caroline Marie Theil*, f. 15/12 1841, død 1893. dt. af broder Lauritz T. i Egersund og Inger Elisabeth Jensen. 4 børn. En søn Lauritz døde som 20-årig stud. teol.; en datter Edvardine Johanne blev g.m. Ingvald Haaland, grosserer i Stavanger, og fik 7 børn med ham; en søn Jacob Christian Knuthsen (1871—1943) var apoteker i Stavanger.

52.b. *Christine Marie Elisabeth Nielsen*, f. 26/12 1832 i Jelsa, død 1915 på øen Stord.

G. 3/2 1859 m. sit næstsøskende barn *Eiler Hagerup*, f. 7/1 1828, død 1907 på Stord, søn af Eiler H. af Orninggård (Fruegård) på Stord og Cecilie Sophie Møller Segelcke.⁷⁰ 7 børn.

53.c. *Nicolaus Theodor Nielsen*, f. 1/1 1835 i Jelsa, død 30/4 1905, skibsfører.

G. 28/2 1862 m. *Caroline Andreassen*, f. 18/12 1839, død

13/1 1892, dt. af tømmersmand Andreas Sivertsen og Caroline Pedersen. 8 børn.

54.d. *Johanne Margrethe Hagerup Nielsen*, f. 28/1 1837, død 15/10 1875. G. 8/8 1856 m. landhandler *Lars Jelsa*, f. 19/3 1828, død 20/4 1896, søn af den i note 44 nævnte Lars Bjørnsen Jelsa og Kari Olsdatter. 4 børn, hvoraf de 2 ældste døde som små, de 2 yngste født i U.S.A.

55.e. *Edvard Hagerup Nielsen*, f. 8/4 1839 i Jelsa, skibsfører, 14/4 1863 borgerskab i Bergen.

G. 11/5 1864 i Strandvik m. *Birthe Henriette Olsen*, f. 16/6 1846, dt. af gårdbruger Ole Olsen og Inger Paulsdatter. 9 børn, af hvilke et par rejste til U.S.A.

56.f. *Jacob Christian Ivan Nielsen*, f. 19/3 1841 i Jelsa, skipper, død 13/12 1883 på barkskibet «Ceylon».

G. 25/6 1879 m. *Anna Dorothea Sjursen*, f. 18/9 1852, dt. af skomager Bendiks Sj. og Halldis Hansdatter. 3 børn.

57.g. *Eiler Wilhelm Valdemar Hagerup Nielsen*, f. 22/12 1843 i Jelsa, død smst. 8/9 1860.

58.h. *Augusta Antoinette Wergeland*⁷¹ *Nielsen*, f. 1/5 1846 i Jelsa, død 28/3 1904.

G. 27/6 1870 m. gårdmand *Thorgeir Thorbjørnsen Huglen*, f. 24/1 1838, søn af gårdmand Thorbjørn Knutsen og Anna Maria Nielsen. 8 børn, der antog navnet Gram; et par rejste til U.S.A.

59.i. *Eugene Oscar Emil Nielsen*, f. 15/3 1849 i Jelsa, død smst. 29/4 1860.

60.j. *Julie Eleonora Camilla Nielsen*, f. 21/6 1852 i Jelsa; ugift.

61.k. *Edvardine Fernanda Rosalia Nielsen*, f. 27/12 1854 i Jelsa. G.m. *Lucas Larsson*, farmer i Ottawa, Canada.

NOTER

1. Senest i H. Hjorth- Nielsen: *Danske Prokuratorer*, 1935, s. 188.
2. Stenen med indskrift er beskrevet i «Roskilde Domkirke» af Steen Friis, Kbh. 1852, se også Roskilde Domkirke, udg. af Nationalmuseet 1—2, s. 2072 (806), nr. 142 (afb. fig. 676—77).
3. Brev fra C.K. af 19/1 1738 til professorerne (kopi i K's skifte med påskrift om, at originalen er leveret til assessor Holberg, Roskilde skifteprotokol, LA for Sjælland).

4. Det var ikke ualmindeligt i de tider, at ridefogderne havde uorden i regnskaberne; det var således bl.a. tilfældet med K's 4. svigerfader N.C. Andeløv og hans svoger Lorentz Kleist, jfr. Axel Linvald: Bistrup, Byens Gods 1661—1931, Kbh. 1932, s. 74—75; jfr. også Holbergs kendte, uheldige proces mod sin egen ridefoged på Brorupgård, Lars Winderslef, se bl.a. Epistler VII, v. Billeskov-Jansen, 1953, s. 370—71.
5. Det fremgår af adskillige dokumenter i K's skifte, at han endnu i august 1737 var ridefoged, medens Tostrup først 26/9 37 under forfølgningen mod K. optræder som den nye ridefoged. — Det synes at have været et af Holbergs første mål, efter at han i 1737 var blevet universitets kvæstor, at bringe orden i Roskildegodsets forhold.
6. Ved registreringen efter sin 2. hustru (1729) ejede han således talrige ejendomme og jordstykker og et meget omfattende indbo.
7. Roskilde bytings rets tingbog 11/7 1737 ff (LA).
8. Stævningen findes bl. skiftets dokumenter.
9. Tingbog 21/11 1737.
10. Auktionerne gav næsten dækning for universitetets krav. — I det i note 3 nævnte brev beklager Knudsen sig iøvrigt over, at plakater og katalog til den seneste auktion først ankom til Roskilde fra Kbhvn. om søndagen, hvor auktionen skulle holdes om onsdagen; derfor kom der «formedelst Uvidenhed ingen Libhavere, hvorover Godset blev soldt og distraheret omkring i Roskilde under Vörderingen for en ganske ringe Priis».
11. Fanny Fang: Kantor Ryges Slægt og Familie i Roskilde, Fra Københavns Amt 1941—42, s. 74—75.
12. Nedrevet 1931, se Fanny Fang, Knudsens Gaard-Krogghs Gaard, Aarbo for Kbhvns Amt 1932—33, s. 245—91.
13. Der var dog dækning for universitetets restkrav og for børnenes arveparter efter de tidligere afdøde slægtninge, men kun 19 rdl. til rest til de upriviligerede kreditorer.
14. Blandt skiftets papirer findes flere med Holbergs underskrift. — I et brev af 16/6 1739 til skifteforvalterne, som på boets vegne havde afkrævet universitetet 443 rdl. 2 sk., slutter Holberg således:
«Heraf seer De herrer Skifte Forvaltere, at intet af denne tilstillede Reigning kand komme til Afkortning udi Universitetets almindelige og endelige Krav efter Dom og Indførsel, men at Stærvoet allene bliver forbeholden at søge sin Ret hos vedkommende paa lovlig Maade; de ere alle vederhæftige og ærlige Mænd, som baade vil og kan giøre arvingerne Fornøielse. Det er ellers sagt fra Processens Begyndelse og udi Processens Drift, at disse particulaire Fordringer icke komme denne publice Fordring ved, hvilket Knudsen selv har fundet sig udi og derfor ingen Contra Stævning har taget, det hafde ei heller været ham tienligt at persistere udi slige Prætensioner, ligesom det ei heller kand være hans Arvinger tienligt saadant at giøre; og det vilde faae et bedrøvelig Udfald for dem i Henseende til enhver Professors store og liqvide Contra Prætensioner.»
15. Holberg skulle have forudsætninger for at forstå dette, da han selv havde mistet en del af sine fædrene arv ved de store brande i Bergen 1686 og

- 1702 og desuden var blevet ramt ved Københavns brand 1728. — Holberg synes ikke at have besvaret Knudsens bønsskrift inden dennes død 7 uger senere.
16. Kirkebog mangler; var ved sin død i sit 45. år.
 17. Faderens fader, Vilhelm Steendorph, var ligeledes præst i Stenmagle. Moderen, Bodil Schade, var dt. af den kendte rektor i Roskilde, magister Hans Pedersen Calundborg (1599—1671), hvis familie tog navnet Schade; se om ham Biografisk Leks. samt A.N. Ryge: M. Hans Pedersen Calundborgs, fordum Cannick og Rector i Roeskilde, Levnedbeskrivelse, Kbh. 1759.
 18. Gravsten, hvorefter ægteskabet varede 41 uger og 4 dage. Vielsen ikke fundet.
 19. Var ved skiftet efter moderen 26/2 1705 3/4 år gl. (Kalundborg skifteprotokol 1696—1708, LA). Kalundborg kirkebog begynder først 1706.
 20. Moderen var opdraget hos sin faster, Ringstedpræsten Christen Blichfeldts kone Johanne Munkgaard, der tidligere havde været gift med Thomas Kingo's ungdomsven og velynder Carsten Hansen Atke (gavebrev af 11/9 1703 og 12/9 1713 fra Blichfeldt og hustru på et jordstykke i Slangerup og et par epitafier i Slangerup kirke, kopi i Knudsens skifte; se også Arne Lundbo: Frederikssund og Købstaden Slangerups Historie I, 1931, s. 162 m. note 75).
 21. Var iflg. det i note 11 anf. arbejde ved sin død 55 år.
 22. Skiftebrev bl. papirerne i Knudsens skifte.
 23. Håndskrevet stamtavle.
 24. Brev af 5/12 1789 fra broderen Hans Knudsen i Damianus Knudsen og hustrus skifte (Ulfborg herredsprovstis gejstlige skifteprotokol 1771—1811, fol. 82, LA i Viborg).
 25. «Nedsat i sal. Mag. Hans Callundborgs Moders Grav i den syndre Gang under 12. Sten», hvor også de øvrige af de som små afdøde børn blev begravet.
 26. Iflg. den i note 24 nævnte skifteprotokol.
 27. Gravsten.
 28. Foruden navn, stilling og data siges:
«Hvad han var som Embedsmand i meer end et halvt Seculum, derom afgiver Cancelliets Arkiv Bevis. Hans Værd som Mand, Fader og Ven blev erkjendt af Hans Medlevende. For denne elskværdige Olding sattes dette Minde, som Bevis paa Kjerlighed og Erkiendtlighed af hans Børn og Børnebørn».
 29. D. 23/12 1757 blev der givet kgl. bev. til at vies hjemme i huset (sjæll. reg. 543/1757); vielse, fødested og forældre ikke fundet.
 30. Roskilde skifteprotokol.
 31. Christiansted byfogedarkiv, registrerings- og vurderingsprotokol 19/5 1773—15/12 1777, fol. 227, RA Kbh.
 32. Olav Bakken: Kviteseid Bygdesoge II, 1962, s 114; jeg takker dr.phil. Dagmar Sivertsen, Oslo, for denne henvisning.
 33. Danske Kancelli, 1. dep. åb. br. 21.

34. Roskilde skifteprotokol.
35. Medens han boede i Roskilde, synes han at have haft 2 af sin tidligere chefs børn, hustruens slægtninge, i huset, idet der i discipelprotokollen for Roskilde katedralskole 1765—1818 (LA) blandt elever i 4. lektie i året 1773 findes anført flg.:
- «43 Nicolai Paus, ringe Haab, født 12. jan. 1753... Faderen Soren-skriver Hans Paus... kom i Skole i Decbr. 1772 i 3. lektie, var forhen informeret af stud. Coldevin. Hand forlod Skolen Aaret efter.
- 44 Hans Paus, mindre Haab, født i Juni 1755. Broder til foregaaende. Forlod Skolen snart efter.»
- ~~Vedlegg~~
36. Kirkebog for Lårdal (Statsarkivet, Oslo).
37. Anna Kirstine Paus' broder, skovejer Cornelius Paus (1726—98) var Henrik Ibsens oldefader på mødrene side.
38. I discipelprotokollen anføres 1773:
- «52 Poul Knudsen, got Haab, fød i Norge... i April 1765, Faderen Prokurator Johan Knudsen, Moderen Anna Paus. Kom i Skolen i Januar 1772, bliver nu holdt til bogen under Hr. Birkedommer Broegaards Til-syn».
- De flg. års indførsler om Paul Knudsen er alle rosende, således 15/7 1774 «godt Haab», 30/3 1776 «got Nemme og flittig», 20/8 1778 «af stort Haab». Ved dimissionen 5/9 1781 fik han som præmie «en Metamorph». (Ovids Metamorfoser).
39. I sine optegnelser (gengivet af Gjermundsen) siger han herom:
- «Krigen som nu nylig var udbrudt aarsagede tilligemed min Kones dødelige Sygdom, at jeg allerunderdanigst frabad mig dette Kald.»
- Iflg. Mauland (se note 40) udnævntes han 1823 til Sognepræst på Hjelme-land, men bad sig også denne gang fritaget for at skifte kald.
40. Om Paul Knudsen se iewrigt bl.a. Patriciske Slægter II, Kbh. 1911 (Arendrup), J.F. Lampe: Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reforma-tionen I, 1895, s. 23—24, Erlandsen. Trondhjems Stifts Gejstlighed, s. 330, «Or Soga um Jelsaprestarne» for Stavanger Aftenblad ved Torkell Mauland (1925) s. 231—39, og den i Indledningen nævnte artikel af Th. Gjermundsen.
41. Paul Knudsens egen optegnelse.
42. I kirkebogen (Stavanger statsarkiv) har Paul Knudsen i tilslutning til Indførslen skrevet flg. linier:
- «Flyd! Min Tåre Flyd!
 Du lindre mit beklemte Hjerter.
 O, Elskede! Du er nu i Fryd.
 Fortolk dog I, I Engleskare,
 som hisset vandre fro hos Gud,
 fortolk den Sjæl, som Gud bevare,
 at al min Fryd er slukket ud!
 Sov rolig Ven
 Sov gode Mage.

Jeg favner dig nu aldrig mer.
 Dog skal min Graad ~~sin~~ Gravsten væde,
 til Jorden favne skal mit Ler!»

43. Denne 2. hustru har Paul Knudsen kaldt «mine voksne Børns hulde Veninde og den ømmeste Moder for de Smaa» (Gjermundsen, s. 337). En datter af hendes broder, stiftamtmand i Bergen Edvard Eiler Hagerup, blev moder til Edvard Grieg.
44. Gjermundsen beretter (s. 338 f), at den næstældste datter Else Bolette som ganske ung blev sendt bort fra egnen for at forebygge et giftermål under hendes stand, idet hun var blevet forelsket i en ung mand på Jelsagård, Lars Bjørn Jelsa. — Som det vil ses, kunne et sådant standpunkt ikke opretholdes m.h.t. de yngre døtre; de giftede sig alle under deres stand, vel p.g.r. af vanskelige økonomiske kår i forbindelse med Jelsa's meget isolerede beliggenhed uden Vejforbindelse over land.
45. Statsarkivet i Kristiansand har oplyst, at hverken Arnoldus eller Cornelius er fundet nævnt i folketællingen 1801 for Kristiansand by og ej heller er fundet bl. viede i Kristiansand ca. 1788 og en del år frem.
46. Optaget i skolen aug. 1782; nævnes flere gange i discipelprotokollen, bl.a. 1788 «godt Haab, skiøndt han før Examen faldt i Børnekopperne», 1789 «... skal stræbe af Livs Kræfter for at naae Maalet».
47. Håndskrevet stamtavle.
48. Eksekutor- og Kommissarieskifter i Hof- og Stadsrettens skiftekommissions arkiv, 1790—1885, nr. 14/66 (LA).
49. S.H. Finne-Grøn: Norges Prokuratorer . . . , hvortil henvises, har urigtigt fødselsår 1790.
50. Oplyst af statsarkivet i Stavanger.
51. Iflg. faderens egen optegnelse (Gjermundsen).
52. Se bl.a. Ovenstad: Den norske Hærs Officerer 1628—1814 II (1949).
53. En søn af dette ægteskab blev fader til digteren Sigbjørn Obstfelder.
54. Iflg. Ole Foldøy: Jelsa, Gards- og Ættesoge I, Stavanger 1967, s. 594, er han trolig flyttet bort fra Jelsa med sin husstand efter hustruens død 1836, men iflg. oplysning fra Stavanger statsarkiv er han ikke fundet udflyttet fra Jelsa i tiden 1835—66 eller fundet død i Jelsa i perioden indtil 1877. — Han meldte sygdomsforfald ved skiftet efter hustruen 1/6 1836.
55. Meddelt af dr. phil. Dagmar Sivertsen.
56. Iflg. det i note 54 anf. skrift, s. 281, havde han desuden med pigen Kari Andersdatter uden for ægteskab en søn, *Jørgen Carlsen*, f. 1818, som 1844 blev g.m. Marta Olsdatter, f. 1822, og fik 2 døtre med hende. Gjermundsen nævner (s. 341) et senere i Stavanger 1882 indgået ægteskab m. Tobia Olsdatter Fløyviksbakken, f. 1843.
57. Gjermundsen, fra hvem også de flg. oplysninger om hendes ægteskab og efterslægt stammer.
58. Gjermundsen angiver urigtigt, at hun skulle være død før 1810.
59. Gjermundsen. Iflg. det i note 70 nævnte skrift tilbragte hun sine sidste år på Stord hos datteren Christine (nr. 52).

60. Skifteprotokol for Ryfylke, nr. 7 (1822—27), Stavanger statsarkiv.
61. Et udvalg af hans Nordlandsfortællinger er senest udgivet af Gyldendal Norsk Forlag 1979, Lanternebok 422. Oplysningerne velvilligt meddelt af dr. phil. Dagmar Sivertsen, der har udarbejdet et udførligt register over Værøy-slægten Raanes.
62. De fleste oplysninger stammer fra Gjermundsen, hvortil iøvrigt henvises.
63. Ikke hos Gjermundsen.
64. Folketælling 1865, oplyst af Stavanger statsarkiv.
65. Ikke hos Gjermundsen; muligt død som lille.
66. Gjermundsen har fødselsår 1835, hvorved hun måtte være tvilling til næste barn; hun er imidlertid født inden forældrenes ægteskab.
67. Gjermundsen har ikke yderligere opl. om hende.
68. Gjermundsen har fødselsdato 22/6 1840.
69. Oplyst af fru Elsa Gjermundsen, Stavanger.
70. Om denne gren af Hagerup-slægten på Stord se nærmere Ola Høyland: Stord Bygdebok II, 1966 s. 301 ff; jeg takker dr. phil. Dagmar Sivertsen også for denne henvisning.
71. Opkaldt efter præsten Edvard Vilhelm Vedøe's kone Augusta Antoinette Wergeland, søster til digterne Henrik Wergeland og Camilla Collett. Vedøe var i 1830'erne præst i Suldal, Ryfylke, og efterfulgte Paul Knudsen som sognepræst i Jelsa, og Camilla Collett har i en optegnelse fra dec. 1835 fortalt om et besøg, som hun og hendes forældre aflagde i Jelsa præstegård i juli 1833 (Camilla Collett: Optegnelser fra Ungdomsaarene, ved Leiv Amundsen, Oslo 1926, s. 28—29).